

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Beata Janiszewska (sprawozdawca)

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M. U.

przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 22 września 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**zwraca skargę kasacyjną wraz z aktami sprawy Sądowi
Apelacyjnemu w (...) w celu usunięcia dostrzeżonego braku w
postaci niewykazania umocowania pełnomocnika pozwanej do
złożenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w związku z treścią § 3
pkt 2 pełnomocnictwa (k. 532), uzależniającego to umocowanie
od trwania stosunku pracy.**

UZASADNIENIE

Pozwana (...) Zakład Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w W. złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), wniesioną przez powoda M. U.. Wraz z odpowiedzią na skargę kasacyjną przedłożone zostało pełnomocnictwo, w którym pozwana jako mocodawca zawarła zastrzeżenie, że pełnomocnictwo wygasa wraz z ustaniem stosunku pracy pełnomocniczki pozwanej - r. pr. M. R. (§ 3 pkt 2 pełnomocnictwa, k. 532).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ukształtowanie pełnomocnictwa w opisany wyżej sposób oznacza w istocie opatrzenie go terminem końcowym. Zakończenie każdego stosunku pracy jest bowiem zdarzeniem przyszłym i pewnym, choć data nadejścia tak oznaczonego terminu zwykle pozostaje nieznana.

Zastrzeżenie, że pełnomocnictwo procesowe wygasa w określonym terminie, rodzi konieczność badania, czy umocowanie do działania w sprawie istnieje w czasie dokonywania przez pełnomocnika czynności procesowych. W takich sytuacjach nie znajduje zastosowania art. 94 § 1 in principio, in medio k.p.c. przewidujący, że wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym. Nadejście terminu końcowego, powodującego ustanie stosunku pełnomocnictwa, niewątpliwie jest zdarzeniem prawnym odmiennego rodzaju niż wypowiedzenie pełnomocnictwa. Przywołany ostatnio przepis nie powinien być natomiast wykładany w sposób rozszerzający, tj. prowadzący do objęcia nim także zdarzeń prawnych innych niż czynność wypowiedzenia pełnomocnictwa. Z art. 94 § 1 k.p.c. wynika bowiem norma o charakterze wyjątkowym, nakazująca traktowanie jako pełnomocnika osoby, która w istocie nie jest już umocowana do reprezentowania mocodawcy, gdyż stosunek pełnomocnictwa ustał wskutek wypowiedzenia (wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2006 r., II CK 425/05).

Wprawdzie zasadniczo przepisy regulujące postępowanie cywilne nie wymagają od sądu każdorazowego dociekania, czy zachodzą okoliczności, które mogłyby prowadzić do wadliwości proceduralnych, nawet powodujących ryzyko nieważności postępowania. Z tego powodu Sąd, o ile nie wystąpią uzasadnione przyczyny, nie podejmuje działań zmierzających np. do zbadania, czy strona postępowania żyje, czy została ubezwłasnowolniona itd. Brak wiedzy o zaistniałych obiektywnie okolicznościach nie usuwa jednak skutków tych wadliwości, toteż w razie uzyskania informacji świadczących o możliwości wystąpienia uchybień, powinny być podjęte przeciwdziałające im czynności.

W przypadku pełnomocnictwa, które zostało złożone do akt sprawy i podlegało ocenie Sądu, niezasadne byłoby więc przyjęcie założenia o braku konieczności badania istnienia umocowania po stronie osoby dokonującej czynności procesowych. W niniejszej sprawie z treści dokumentu pełnomocnictwa wynikał bowiem temporalny zakres umocowania wskazanej w nim osoby, a w konsekwencji powstała potrzeba ustalenia, czy czynność w postaci złożenia odpowiedzi na skargę kasacyjną, podjęta kilka miesięcy po udzieleniu pełnomocnictwa, znajdowała podstawę w istniejącym nadal umocowaniu. Na marginesie wypada zauważyć, że w taki sam sposób ukształtowana była treść pełnomocnictwa pełnomocnika reprezentującego pozwaną w postępowaniu przed Sądem I i Sądem II instancji.

W związku z powyższym konieczny okazał się zwrot skargi kasacyjnej wraz z aktami sprawy do Sądu II instancji, w celu usunięcia braku polegającego na niewykazaniu umocowania pełnomocniczki pozwanej do złożenia odpowiedzi na skargę kasacyjną.